

Zkušenost s andělem

V únoru roku 2000 nastoupila do naší waldorfské školky šestiletá dívka Adélka. Adélka se narodila ve Spojených státech české matce a italskému otci. Při porodu se vyskytly komplikace. Cisárský řez byl zřejmě proveden pozdě, proto došlo k poruše řečového centra v mozku.

Po narození Adélka zažila ještě ‚italský rozvod‘ svých rodičů a několikeré stěhování mezi Českem, Itálií a Spojenými státy.

Od nástupu Adélky do třídy jsem nevycházela z údivu. Kdykoli jsem si chtěla sednout, musela jsem dávat pozor, aby mi Adélka nepodrazila židli. S kolegyní jsme ji ani na chvíli nemohly spustit z očí. Adélka neměla vztah k dětem, věcem, zvířatům a přírodě. A pokud vztah měla, tak spíše negativní. Charakteristický byl pro ni postoj: jedna noha nakročena dopředu, ruce v bok, bojovně vystrčená brada.

Adélku jsem přijala ve víře, že waldorfská pedagogika je léčivá a hodně zmůže. Na příchod Adélky jsme se s kolegyní připravily dostatečně. Při pobytu v mateřské škole se jedna z nás věnovala dětem a druhá Adélce. Vydržely jsme to přesně měsíc.

Adélka byla nesmírně vynalézavá. Stále nám utíkala. Abychom ji nemusely hledat, zamkly jsme třídu a klíč schovaly. Ale dopadlo to obráceně. Zůstaly jsme zamčené a Adélka pobíhala po celé škole. Neustále utíkala. Pokaždé něco vyvedla - něco rozbila, něco shodila. Jednou sebrala hrst špendlíků z nástěnky, vběhla do kuchyně a vhodila je kuchařkám do polévky. Vařilo se tehdy pro sedmdesát dětí a kuchařky musely polévku přecedit.

Škrtila děti, a když jsme zasáhly, zaujala svůj charakteristický postoj, dívala se nám zpřímá do očí, a mlátila hračkami o zem. Když jsem ji pevně vzala za paže, nenávistně mě pozorovala, bránila se a dávala najevo, že jí to bolí. Nebudu popisovat, jak nás kousala, ukradla nemalou částku peněz, brala dětem věci, které se jí líbily.

Přesně po měsíci nastalo vyvrcholení. Adélka mrštila skleničkou, která se rozbila na tisíc kousků. Střepy byly všude a jeden chlapeček se o ně navíc pořezal. Při pobytu venku chytla jednu holčičku za límec a táhla ji za něj dozadu. V poledne odnášela talíř od oběda tak, že než stačil kdokoli zasáhnout, mrštila jím do dřezu. Další rozbité nádobí - a my už jsme nemohly dál.

Poprosila jsem maminku, aby si holčičku na nějaký čas nechala doma. Přemýšlela jsem, kdo by mi poradil, jak pokračovat ve výchově takového dítěte, jak k němu najít cestičku."

Takto popisovala vychovatelka svou zkušenost s Adélkou. O jejích otázkách jsme vedli rozhovor na setkání pracovní skupiny. Pokračování popisuje následovně:

„Cornelis a já jsme zkoumali možnosti, jak Adélce pomoci na různých úrovních - po stránce tělesné, citové, osobnostní, sociálních vztahů apod. Na konci rozhovoru mi Cornelis navrhl, abych se prostřednictvím svého anděla spojila s andělem Adélky. Nikdy jsem nic podobného neslyšela. Jak takové spojení navázat? Cornelis mi poradil, ať si vytvořím obraz jako zprostředkující most, který by vyjadřoval její bytost a její záhadu. To se mi nedařilo. A tak jsem usínala s obrazem Adélky jako malého miminka. Pomalu jsem upadala do spánku. Na rozhraní mezi spánkem a bdením jsem se dostávala do stavu naprosté blaženosti. Nedokážu ten pocit dost přesně popsat. Byla jsem prostoupena takovou láskou, že jsem ji cítila snad i fyzicky. To probíhalo v oblasti hlavy, která jako by byla v jiném prostoru a srdce prostupovalo do hlavy. Vypadá tak nirvána?

Viděla jsem se ležet na okraji hluboké tůně. Zahlédla jsem tři tvary jako něžné lekníny, uprostřed jsem viděla obličej Adélky jako křehkého miminka. Zdálo se mi, jako by to byl obraz její skutečné bytosti. Kolem něho vířily dokola pruhy látky v odstínech černé, modročerné a tmavošedé. Sahala jsem do tůňky a vytahovala jeden pruh látky za druhým. Vracely se zpátky a znovu divoce vířily.

Druhý den jsem se před usnutím dostala do stejného stavu blaženosti. I tentokrát jsem ležela u tůňky a pruhy látky dokola mírně plynuly v harmonii a měly jemnější odstíny.

Když jsme po dvou týdnech znovu přijali Adélku do školky, přišla úplně jiná holčička. Byla klidná a hlídala svůj divoký temperament. Běhala hodně, ale pouze v prostoru a v čase k tomu určeném. Začala si hrát a vyhledávala tělesný kontakt - pohlazení, pochování. Začala vyslovovat slůvka. První, které jsme od ní slyšeli, bylo: motýl. Po týdnu dostala horečku. Než si pro ni maminka přijela, seděla u okna a po tvářích jí stékaly slzy. Po nemoci se vrátila a přála si oslavit narozeniny. To přání jsme jí spinili. I když se tělesně narodila v prosinci, oslavili jsme toto její nové narození. Zůstala u nás ještě jeden rok. Všichni jsme si ji oblíbili - učitelky, děti, personál i rodiče. Chovala se jako ostatní děti. Hrála si s nimi, pomáhala jim, s námi se účastnila kruhových her i poslechu pohádek. Pouze nemluvila. Občas vyslovila slůvko, ale již se k němu nevrátila. Přesto si s námi i s dětmi dobře rozuměla.

V Š., učitelka waldorfské mateřské školy v Česku

Tento příběh byl původně zapsán pro pracovní skupinu vychovatelek v Česku a s jejich souhlasem použit v této knize. Jméno dívky bylo změněno.

Z knihy od Cornelisa Boogarda: Éterné tělo ve výchově malých dětí